

Alba Castellví

09/12/2023

Si jo tingués un fill PISA

🕒 3 min

Si fos la mare d'algú avaluat en les últimes proves PISA, estaria preocupada i enfadada. Preocupada, per si el meu fill i els seus contemporanis acabaran sent persones amb pocs coneixements i poca capacitat crítica; i enfadada, perquè pensaria que la criatura inverteix moltes hores cada setmana en una escola de la qual treu força menys rendiment del que caldria.

Com que la preocupació i el mal humor que no van seguits d'una acció transformadora són estèrils, i entenent que la meva responsabilitat educativa és procurar-li les millors condicions possibles per aprendre, pensaria què puc fer pel meu fill. Em refereixo a què puc fer per ajudar-lo a poder formar part d'una generació més ben formada, d'un conjunt de ciutadans més capaços de comprendre, de raonar i de decidir d'acord amb informació verídica i amb respecte pels altres. No vull pas que visqui en una societat desigual on només “se salven” els que tenen famílies amb opcions de procurar-los eines de suport particular, i a més penso que educar el meu fill passa també per mostrar-li el meu compromís amb el que és comú. La meva responsabilitat no acaba en el meu fill, només comença amb ell.

Per començar, doncs, procuraria tenir una relació estreta amb l'escola. Els sociòlegs de l'educació ho expliquen de fa anys: la proximitat de la família al centre educatiu és condició important per a l'èxit. Miraria de conèixer i actuar amb complicitat amb els docents i m'interessaria pels aprenentatges. Quan a l'escola em cridessin a reunió, hi aniria sens falta. Si la reunió tingués poc interès, ho faria saber per ajudar a millorar-la, i no faltaria a cap activitat proposada pel centre. Com que hi ha famílies que no són conscients de la necessitat d'aquest apropament perquè són alienes a la cultura escolar, procuraria engegar des de l'escola algun mecanisme de “tutorització”

o acompanyament de les famílies entre elles. M'implicaria en el treball escolar del meu fill, però no l'ajudaria a fer els deures, perquè sé que això no té efecte en el seu aprenentatge. Senzillament, li procuraria unes bones condicions de treball, l'ajudaria a organitzar-se, l'animaria davant els progressos que fes i l'ajudaria a adquirir hàbits de treball: temps sense pantalles, lectura i, a partir de certa edat, una disciplina d'estudi que passés per dedicar un mínim de temps extraescolar a el que és acadèmic. Sobretot, li transmetria el valor de saber, i miraria de cuidar la seva curiositat pel món que l'envolta; per exemple, plantejant-li preguntes sense donar-li totes les respostes. Li faria conèixer referents que hagin treballat fort per aconseguir els seus objectius i evitant que els seus models siguin els *influencers* que ell tria i jo no conec.

Li faria conèixer referents que hagin treballat fort per aconseguir els seus objectius, evitant que els seus models siguin els 'influencers' que ell tria i jo no conec

També demanaria ajuda a l'escola: que l'ajudessin a veure el sentit del que cal aprendre, que fossin exigents amb les seves possibilitats (que són diferents en cada alumne), que li fessin comprendre la necessitat de les normes —per a la qual cosa, primer cal que en tinguin.

Voldria una escola amb mestres ben formats a les universitats, amb gust per la cultura i la lectura i un bon nivell de llengua.

Per si de cas, faria bon ús de les biblioteques i les llibreries i dedicaria temps a llegir a casa. Si el meu fill fos petit, en veu alta. Si ja fos a secundària, tots plegats i cadascú el seu llibre. Aprofitaria els recursos culturals i naturals que permeten aprendre i que es despleguen al nostre entorn: des dels museus fins als boscos, i procuraria gaudir-ne amb el meu fill. El vincularia a projectes d'educació en el lleure que voldria ben integradors i inclusius.

Però seria ben conscient que al meu voltant hi ha moltes famílies que no tenen les mateixes predisposicions. Per falta de recursos econòmics, de capital cultural, de temps o de sensibilitat, molts pares potser no podran tenir aquestes actituds. Per això, també demanaria als responsables del sistema educatiu que mirin de compensar els alumnes amb menys recursos de partida —el problema PISA té molt a veure amb la pobresa i la segregació— i m'implicaria en iniciatives civils que creen oportunitats educatives per combatre la desigualtat allà on els actors polítics no arriben. A aquests últims, els subratllaria que cal recordar que l'educació bàsica es produeix a les cases, al si de les famílies, que són les responsables primàries de l'educació dels seus fills i que, com a tals, en un context social tan complex, necessiten ajuda per fer millor el seu paper, i que per això cal trobar la manera de

donar-los les indicacions necessàries per fer encara millor allò que ja fan: estimar els seus fills i educar-los amb tota la destresa possible.

Alba Castellví Miquel és sociòloga, educadora i autora d'"Els hàbits que els faran feliços"